

آزمون ۵ از ۱۰

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دهم - مرحله پنجم (۱۴۰۲/۱۰/۲۲)

ادبیات و علوم انسانی (دهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال های ارتباطی:

ریاضی و آمار (۱)

۱. گزینه ۴ درست است.

اگر عدد موردنظر را با X نمایش دهیم، طبق سؤال داریم $\frac{1}{\sqrt{X}} = 2$. با ضرب طرفین معادله در ۲ داریم:

$$\sqrt{X} = \frac{1}{2} \Rightarrow X = \frac{1}{4} \Rightarrow X + \frac{1}{X} = \frac{1}{4} + \frac{1}{\frac{1}{4}} = \frac{1}{4} + 4 = \frac{17}{4}$$

۲. گزینه ۳ درست است.

با توجه به فرمول مساحت داریم:

$$S = \frac{1}{2}(x-1)(x+2) \xrightarrow{S=5} \frac{1}{2}(x^2+x-2) = 5 \xrightarrow{\times 2} x^2+x-2=10$$

$$\Rightarrow x^2+x-12=0 \Rightarrow (x+4)(x-3)=0 \xrightarrow{x>0} x=3$$

۳. گزینه ۲ درست است.

به کمک تجزیه معادله داریم:

$$x^2 - 14x + 48 = 0 \Rightarrow (x-8)(x-6) = 0 \Rightarrow x_1 = 6, x_2 = 8 \Rightarrow x_2 - x_1 = 8 - 6 = 2$$

۴. گزینه ۱ درست است.

معادله درجه دوم زمانی ریشه ندارد که دلتا کوچکتر از صفر باشد؛ بنابراین:

$$\Delta = b^2 - 4ac \Rightarrow \Delta = 16 - 16(m-1) < 0 \Rightarrow 16 < 16(m-1) \Rightarrow 16m > 32 \Rightarrow m > 2$$

چون مقدار m از ۲ بزرگتر است، تنها گزینه ۱، عددی بزرگتر از ۲ است.

۵. گزینه ۳ درست است.

روش اول: با جایگذاری می‌توان دید که تنها گزینه درست، $X = 2$ است.

روش دوم: با ضرب طرفین معادله در مخرج کسر، معادله درجه دوم زیر حاصل می‌شود:

$$x + \frac{2}{x} = 3 \xrightarrow{\times x} x^2 + 2 - 3x = 0 \Rightarrow \Delta = 9 - 8 = 1 \Rightarrow x = \frac{3 \pm 1}{2} \Rightarrow x_1 = 2, x_2 = 1$$

۶. گزینه ۴ درست است.

می‌دانیم یک رابطه، تابع است هرگاه به‌ازای ورودی‌های یکسان زوج‌های مرتب، خروجی یکسانی داشته باشیم، بنابراین:

$$(3, x) = (3, 5) \Rightarrow x = 5, (1, y) = (1, 2) \Rightarrow y = 2$$

$$2x^2 + 2y^2 = 2(25) + 2(4) = 58$$

با جایگذاری در رابطه داده شده، داریم:

۷. گزینه ۱ درست است.

در حالت کلی دو زوج مرتب با هم برابرند؛ هرگاه مولفه‌های اول و دوم برابر باشند. بنابراین:

$$(a+b, 3b^2) = (2a, 3) \Rightarrow a+b = 2a, 3b^2 = 3$$

$$\Rightarrow b^2 = 1 \xrightarrow{b \in \mathbb{N}} b = 1$$

با جایگذاری در معادله $a+b = 2a$ داریم:

$$a+1 = 2a \Rightarrow a = 1 \Rightarrow a^2 - 3 = -2, b^2 + 1 = 1+1 = 2 \Rightarrow (a^2 - 3, b^2 + 1) = (-2, 2)$$

۸. گزینه ۲ درست است.

می‌دانیم یک رابطه، تابع است هرگاه به‌ازای ورودی‌های یکسان، خروجی یکسانی داشته باشیم. بنابراین پیکان‌هایی که به دو مقدار رفته‌اند، باید یکسان باشند.

در نتیجه داریم:

$$2m+1 = 3 \Rightarrow 2m = 2 \Rightarrow m = 1$$

$$n-1=4 \Rightarrow n=5 \Rightarrow n-m=5-1=4$$

۹. گزینه ۴ درست است.

به کمک مقادیر f داریم:

$$f(4)=2, f(3)=5, f(2)=2, f(-3)=1, f(0)=3$$

$$\Rightarrow \frac{f(4)-f(3)}{f(2)+f(-3)f(0)} = \frac{2-5}{2+(1)(3)} = -\frac{3}{5}$$

۱۰. گزینه ۳ درست است.

با جایگذاری مقادیر داده شده در مجموعه A ، مجموعه B به دست می آید؛ بنابراین داریم:

$$f(-1)=(-1)^2-1=0, f(0)=0^2-1=-1, f(1)=1^2-1=0, f(3)=3^2-1=8$$

بنابراین مجموعه $B=\{-1, 0, 8\}$ است و این یعنی، B سه عضو دارد.

۱۱. گزینه ۱ درست است.

می دانیم یک رابطه، تابع است هرگاه به ازای ورودی های یکسان زوج های مرتب، خروجی یکسانی داشته باشیم.
بنابراین:

$$(-1, 3) = (-1, 2m+1) \Rightarrow 2m+1=3 \Rightarrow 2m=2 \Rightarrow m=1$$

بنابراین $f(m)$ همان $f(1)$ است که با توجه به تابع داده شده مقدار آن $f(1)=4$ است.

۱۲. گزینه ۲ درست است.

با جایگذاری مقادیر خواسته شده در ضابطه تابع داریم:

$$f(3)=|3-1|+|6-2|=2+4=6$$

$$f(2)=|2-1|+|4-2|=1+2=3$$

$$\Rightarrow f(3)-f(2)=6-3=3$$

۱۳. گزینه ۳ درست است.

شکل کلی تابع خطی به صورت $y=f(x)=ax+b$ است که در آن $a=\frac{y_2-y_1}{x_2-x_1}$ می باشد. بنابراین با محاسبه a داریم:

$$a=\frac{y_2-y_1}{x_2-x_1}=\frac{6-3}{4-2}=\frac{3}{2}$$

حال با جایگذاری مقدار a در ضابطه تابع خطی داریم $y=\frac{3}{2}x+b$. اگر مقدار یکی از نقاط را در این ضابطه قرار دهیم داریم:

$$y=\frac{3}{2}x+b \xrightarrow{y=3, x=2} 3=\frac{3}{2}(2)+b \Rightarrow 3=3+b \Rightarrow b=0$$

بنابراین ضابطه تابع به صورت $y=f(x)=\frac{3}{2}x$ است. در نتیجه $f(-1)=-\frac{3}{2}$ است.

۱۴. گزینه ۲ درست است.

شکل کلی تابع خطی به صورت $y=f(x)=ax+b$ است که در آن $a=\frac{y_2-y_1}{x_2-x_1}$ می باشد. بنابراین با محاسبه a داریم:

$$a=\frac{y_2-y_1}{x_2-x_1}=\frac{16-7}{5-2}=\frac{9}{3}=3$$

حال با جایگذاری مقدار a در ضابطه تابع خطی داریم $y=3x+b$. اگر مقدار یکی از نقاط را در این ضابطه قرار دهیم داریم:

$$y=3x+b \xrightarrow{y=7, x=2} 7=3(2)+b \Rightarrow b=1$$

بنابراین ضابطه تابع به صورت $f(x)=3x+1$ است.

۱۵. گزینه ۱ درست است.

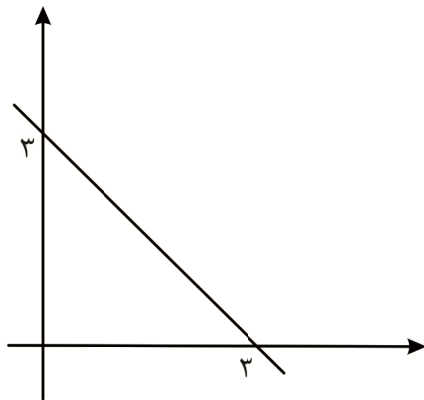
محل تلاقی خط داده شده با محور مثبت X و Y را لازم داریم. محل تلاقی خط با محور X ، نقطه $y = 0$ است. با جایگذاری آن در معادله خط داریم:

$$0 = -x + 3 \Rightarrow x = 3$$

به طور مشابه، محل تلاقی خط با محور Y ، نقطه $x = 0$ است. با جایگذاری آن در معادله خط داریم:

$$y = 0 + 3 \Rightarrow y = 3$$

بنابراین مطابق شکل، مساحت مثلث ایجاد شده $S = \frac{1}{2} \times 3 \times 3 = \frac{9}{2}$ است.

اقتصاد

۱۶. گزینه ۴ درست است.

- (الف) سود ظالمانه و بیش از حد عُرْفی در انجام معاملات، ربا نامیده می شود.
 (ب) شی بارزشی که برای انجام کار غیرقانونی به کسی می دهند، رشوه نامیده می شود.
 (پ) انبار کردن و نگاه داشتن کالا به قصد گران فروختن، احتکار نامیده می شود.
 (ت) از طریق آشنایان با نفوذ، انحصارات خاصی را به دست آوردن، رانت نامیده می شود.
 (ث) گاهی برخی از افراد برای انجام معامله، دروغ به مشتری می گویند که این عمل فریب مشتری است. (درس ۱)
۱۷. گزینه ۲ درست است.

هزینه ها - درآمد = سود

(۱) جایگذاری می کنیم (به جای سود $Y \leftarrow$ و به جای هزینه ها $X \leftarrow$)

(۲) اگر سود، دو برابر هزینه ها باشد یعنی ($Y = 2X$)

$$y = \text{درآمد} - x \Rightarrow (y = 2x) \Rightarrow 2x = \text{درآمد} - x$$

$$\Rightarrow 2x + x = \text{درآمد} \Rightarrow 3x = 45,000,000 \Rightarrow x = \frac{45,000,000}{3} = 15,000,000$$

مجموع هزینه ها $\Leftarrow 15,000,000$

هزینه مواد اولیه + حقوق کارکنان $\Leftarrow (8,000,000 + 5,000,000) = 13,000,000$

هزینه اجاره $\Leftarrow (15,000,000 - 13,000,000) = 2,000,000$

$$y = 2(15,000,000) = 30,000,000 \Leftarrow y = 2x$$

پس هزینه اجاره $\Leftarrow 2,000,000$

و سود

$$30,000,000 \Leftarrow$$

(درس ۱)

۱۸. گزینه ۳ درست است.

تفاوت مهم تعاونی ها با شرکت ها در نحوه اداره شرکت است؛ زیرا در تعاونی ها براساس هر نفر، یک رأی است اما در شرکت ها براساس تعداد سهام افراد. (درس ۲)

۱۹. گزینه ۴ درست است.

- (الف) نادرست است؛ زیرا دلیل سخت بودن مراقبت این است که بسیاری از کسب و کارها عمر کوتاهی دارند.
 (ب) نادرست است؛ زیرا هیئت مدیره از بین سهام داران انتخاب می شود.

پ) نادرست است؛ زیرا یک کارآفرین موفق باید ریسک‌پذیر باشد تا از قدم اول برداشتن نترسد.

ت) درست است.

ث) نادرست است؛ زیرا تفاوتشان برعکس توضیح‌گزینه است. یعنی ثروت راكد است و دارایی مولد است. (ترکیبی - درس ۱ و ۲)

۲۰. گزینه ۳ درست است.

سهم نفر «الف»: $\leftarrow 15\%$ سهم نفر «ب»: $\leftarrow 40\%$ سهم نفر «پ»: $\leftarrow 45\%$

$$\text{سهم نفر «ب»} = \frac{40}{100} \times 240,000 = 96,000$$

برای به‌دست آوردن سهم نفر «ت»، اول میزان سهم نفر «پ» را باید محاسبه کنیم $\Rightarrow$ سهم نفر «ت»

$$\text{سهم نفر «پ»} = \frac{45}{100} \times 240,000 = 108,000$$

$$\text{سهم نفر «ت»} = \frac{20}{100} \times 108,000 = 21,600$$

۲۱. گزینه ۳ درست است.

ردّ گزینه ۱ $\leftarrow$ هزینه هدررفته اصلاً نباید در انتخاب شما تأثیر بگذارد.

ردّ گزینه ۲ $\leftarrow$ به‌دلیل کمیابی منابع، همیشه باید بین گزینه‌ها «بده - بستان» کرد.

ردّ گزینه ۴ $\leftarrow$ هزینه‌های هدررفته کاملاً در اقتصاد و رفتار ما نباید تأثیر بگذارند. (درس ۳)

۲۲. گزینه ۳ درست است.

$$200,000 \times 12 = 2,400,000$$

سود حاصل از پیشنهاد اول $\Leftarrow$ سالانه محاسبه می‌کنیم.

$$8,000,000 \times \frac{25}{100} = 2,000,000$$

سود حاصل از پیشنهاد دوم $\Leftarrow$ سالانه است

$$2,000 \times 1,500 = 3,000,000$$

سود حاصل از پیشنهاد سوم $\Leftarrow$

انتخاب پیشنهاد سوم به‌دلیل سود سالانه بیشتر.

طبیعی است اگر پیشنهاد سوم را انتخاب نمی‌کردید سراغ پیشنهاد اول می‌رفتید، پس هزینه فرصت انتخاب پیشنهاد سوم برابر

است با از دست دادن منافع پیشنهاد اول که دو میلیون و چهارصد هزار تومان است. (درس ۳)

۲۳. گزینه ۴ درست است.

مرز امکانات تولید، مرزی است بین آنچه یک کسب‌وکار با استفاده از منابع موجود و در دسترس می‌تواند تولید کند نه آنچه

نمی‌تواند. (درس ۴)

۲۴. گزینه ۳ درست است.

گزینه‌های (الف)، (ب) و (ث) نادرست هستند.

علت نادرستی عبارت‌ها:

(الف) $\leftarrow$ این منحنی به ما می‌گوید با داشتن منابع موجود و محدود یک واحد اقتصادی، بیشترین میزان تولید برای انواع تولیدات، چه میزان می‌تواند باشد. (اگرچه ظاهر جمله درست است.)

(ب) $\leftarrow$ منحنی عرضه برای کالای عادی، از چپ به راست صعودی است.

(ث) $\leftarrow$ شیب منحنی عرضه، نمایانگر درجه حساسیت تولیدکننده نسبت به قیمت کالا است. (درس ۴ و ۵)

۲۵. گزینه ۳ درست است.

در این حالت ابتدا منحنی عرضه و تقاضا را رسم می‌کنیم. در صورت سؤال گفته‌شده زمانی که گروهی از مصرف‌کنندگان

نمی‌توانند خرید کالا انجام دهند، این در چه حالتی است؟ در حالت کمبود عرضه، یعنی زمانی که عرضه کم و تقاضا زیاد است.

که این حالت در سطح قیمت کمتر از قیمت تعادلی اتفاق می‌افتد. (درس ۵)

۲۶. گزینه ۴ درست است.

(الف) هرچه شیب منحنی تقاضا بیشتر باشد، بر مصرف‌کننده کمتر تأثیر می‌گذارد.

(ب) کشف قیمتی کالای تجملی زیاد است.

(پ) در منحنی تقاضا شیب منحنی نشان از تأثیر قیمت دارد.

(ت) شیب منحنی عرضه رابطه مستقیم با قیمت آن دارد.

(ث) اقتصاددانان معتقدند با وجود هزینه‌های مبادله، شیوه توزیع حقوق حاکمیت بر تخصیص منابع اثر می‌گذارد. (درس ۵)

۲۷. گزینه ۲ درست است.

فقط گزینه «ب» نادرست است؛ زیرا: مالیات بر ارزش افزوده با ایجاد شفافیت، فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد. (درس ۶)

۲۸. گزینه ۳ درست است.

برای محاسبه میزان مالیات این تولیدی، چون کسب‌وکار آقای محمدی شخصی است، ابتدا باید سود سالانه ایشان را محاسبه کنیم، سپس میزان مالیات را از روی سود محاسبه کنیم.

برای محاسبه سود اقدامات زیر را انجام می‌دهیم:

(۱) تمام هزینه‌های ماهانه را به سالانه تبدیل می‌کنیم.

$$\Rightarrow 20,000,000 \times 12 = 240,000,000 \text{ هزینه‌های جاری}$$

$$\Rightarrow 10,000,000 \times 25 = 250,000,000 \times 12 = 3,000,000,000 \text{ حقوق کارکنان}$$

↓

هم در تعداد نیرو ضرب می‌شود و هم در تعداد ماه‌های سال

$$\Rightarrow 50,000,000 \times 12 = 600,000,000 \text{ هزینه اجاره ماهانه}$$

حالا تمام هزینه‌های سالانه را با هم جمع می‌کنیم.

$$= 240,000,000 + 200,000,000 + 3,000,000,000 + 110,000,000 +$$

$$1,200,000,000 + 600,000,000 = 5,350,000,000$$

هزینه‌ها - درآمد = سود

$$= 8,500,000,000 - 5,350,000,000 = 3,150,000,000 \text{ سود}$$

$$\Rightarrow 3,150,000,000 \times 10\% = 315,000,000 \text{ تومان (درس ۶)}$$

۲۹. گزینه ۴ درست است.

منابع حاصل از تجارت بین‌المللی، باعث می‌شود تولیدکنندگان به صادرات کالاها و کسب سود مناسب تشویق شوند. (درس ۷)

۳۰. گزینه ۴ درست است.

الف) براساس اصل مزیت نسبی هر منطقه یا کشور باید کالاهایی را تولید کند که هزینه تولید آن‌ها نسبت به هزینه تولید کالاهای مشابه آن در مقایسه با سایر نقاط کمتر باشد.

(ب) با توجه به مفهوم مزیت مطلق کشورها بهتر است تخصص و تمرکز خود را بر روی آن محصول قرار بدهند.

(پ) اگر یک کشوری در تولید یک محصول مزیت مطلق ندارد، باید به مزیت نسبی توجه کند. (درس ۷)

علوم و فنون ادبی (۱)

۳۱. گزینه ۴ درست است.

اصلاح گزینه پاسخ:

خواندن دقیق متن، نخستین گام مؤثر در رویارویی با متون است.

توجه: چشم‌خوانی یعنی از نظر گذراندن متن داده‌شده، مرحله پیش از خوانش دقیق متن است. (ص ۱۳)

۳۲. گزینه ۳ درست است.

گزینه پاسخ، در حیطه شناسایی و استخراج نکات ادبی متن مذکور است. (ص ۱۷ و ۱۸)

۳۳. گزینه ۱ درست است.

تنها خطای متن «درخت آسوریک» است که به «یادگار زیران» اصلاح می‌شود. (ص ۴۰)

۳۴. گزینه ۳ درست است.

گزینهٔ پاسخ، دربارهٔ آثار ادبی زبان پهلوی است. (ص ۴۰)

۳۵. گزینه ۲ درست است.

یعقوب لیث صفاری برای ایجاد حکومت و دولت مستقل ایرانی و برانداختن یا تضعیف حکومت بغداد دست به کار شد تا عظمت و اقتدار ایران را به آن بازگرداند، وی نه با زبان عربی آشنایی داشت و نه اجازه داد تا این زبان در دستگاه حکومت او به کار رود؛ به همین سبب، زبان فارسی دری را زبان رسمی قلمرو خود اعلام کرد. (ص ۴۱)

۳۶. گزینه ۳ درست است.

اصلاح گزینه‌های نادرست:

الف) زبان پهلوی ← زبان فارسی دری

پ) فارسی دری ← عربی (ص ۴۲)

۳۷. گزینه ۱ درست است.

اصلاح گزینه‌های نادرست:

۲) تعلیمی ← غنایی ۳) دورهٔ سامانیان ← دورهٔ سلجوقیان

۴) با دو شاعر مشهور، رودکی و شهید بلخی قوت و استحکام یافت ← با شاعران بزرگ درباری و مدح پادشاهان و رجال دربار، جایگاه خود را پیدا کرد. (ص ۴۳)

۳۸. گزینه ۴ درست است.

اصلاح گزینهٔ نادرست:

این کتاب تفسیر بزرگ است از روایت محمدبن جریر طبری - رحمة الله علیه - ترجمه کرده به زبان پارسی دری.

توجه: «امیر ابومنصور عبدالرزاق» دستور تألیف «شاهنامهٔ ابومنصوری» را به وزیر خود، «ابومنصور المَعمری» داده است. (ص ۴۴)

۳۹. گزینه ۲ درست است.

بررسی موارد خواسته‌شده در سؤال:

۱) واژه‌آرایی: تو - جان عزیز * استعاره و جان‌بخشی: جان عزیز (به جهت خریدار بودن جان) * بیت فاقد مجاز است.

۲) مجاز: «دست» مجاز از قدرت و توانایی * واژه‌آرایی: اختیار - ما * بیت فاقد استعاره است.

۳) مجاز: «چشم» مجاز از نگاه * واژه‌آرایی: چشم - تو - فتنه * استعاره و جان‌بخشی: چشم - فتنه (به جهت در خواب بودن چشم و بیدار بودن فتنه)

۴) واژه‌آرایی: باد - سر کو * استعاره و جان‌بخشی: باد (به جهت مجال داشتن باد) * بیت فاقد مجاز است. (سؤال ترکیبی - درس ۳)

۴۰. گزینه ۴ درست است.

بررسی آرایهٔ جان‌بخشی در هر بیت:

۱) نرگس (به جهت بی‌خواب بودن) جان‌بخشی دارد. توجه: «سنبل هندو - نرگس» به‌ترتیب استعاره از «زلف سیاه - چشم محبوب» است.

۲) چشم جادو (به جهت خراب بودن و معتکف شدن) جان‌بخشی دارد.

۳) زلف سیاه (به جهت «از دست آن کشیدن») جان‌بخشی دارد. «دیدهٔ خونخوار» دارای جان‌بخشی است.

۴) نرگس (به جهت مست و در خواب بودن) فتنه (به جهت بیدار بودن) بخت (به جهت در خواب بودن) همگی دارای جان‌بخشی هستند.

(سؤال ترکیبی)

۴۱. گزینه ۳ درست است.

واژه‌هایی که در ابیات غیرپاسخ می‌توانند دارای ایهام باشند عبارت‌اند از:

۱) شیرین (فقط به معنی نوعی مزه) ۲) بو (فقط به معنی رایحه) ۴) هوا (فقط به معنی آرزو)

از آنجایی که واژه‌های مذکور در هر بیت، به یک معنی استفاده شده‌اند، فاقد ایهام هستند.

در بیت گزینه پاسخ «دور از» به دو معنی ۱- در هجران از ۲- دور باشد از دارای ایهام است. در مصراع دوم «دل لاله بگرفت» به دو معنی ۱- غمگین شدن ۲- فشرده و پژمرده شدن لاله، نیز دارای ایهام است. (سؤال ترکیبی)

۴۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی آرایه‌های خواسته‌شده:

الف) اغراق: جوی کوثر یک قطره (نم) از جرعه پیمانه شراب ماست (ارزش و اهمیت جرعه پیمانه ما)
 ب) تشبیه: روی چون خور (خورشید) توجه: «ترگس» استعاره از «چشم» است.
 پ) تشبیه: چراغ دل * اغراق: شمع (استعاره از خورشید) طارم نه پنجره (استعاره از نه طبقه آسمان) پروانه (استعاره از شیفته و مرید) ما است به عبارتی، خورشید آسمان‌ها، چاکر و خدمتگذار ما است.
 ت) تشبیه: دو سلسله مشک‌فام (دو رشته زلف سیاه همچون مشک) * اغراق: صد کشور چین / صد چین‌وشکن در دو زنجیر زلف سیاه محبوب من پنهان شده است. توجه: «چین» در مصراع اول به معنی کشور چین است و در مصراع دوم با دو معنی ۱- چین و شکن ۲- کشور چین دارای ایهام است و همین ایهام سبب ایجاد اغراق در مصراع دوم شده است. (سؤال ترکیبی)

۴۳. گزینه ۱ درست است.

مروری بر انواع سجع؛ سجع متوازی: یکسانی وزن و حرف پایانی * سجع مطرف: یکسانی حرف پایانی (نه وزن) * سجع متوازن: یکسانی وزن (نه حرف پایانی)

بررسی سجع‌های هر عبارت:

۱) نزدیک / تاریک (متوازی) * هامون / گردون (متوازی) * نور / ثور (مطرف) * گل / حمل (مطرف)
 توجه: ثور با تلفظ ثُر درست است.

۲) دیوانه / بیگانه (متوازی) * آشیانه / خانه (مطرف) * عقل / طبع (متوازن)

۳) رومی / آذری (مطرف) * زمین / بساتین (مطرف) * فرش / خاک (متوازن)

۴) اثر / خبر (متوازی) * حرق / غرق (متوازی) * آفتاب / آب (مطرف) (درس ۶)

۴۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی آرایه‌های موجود در ابیات:

۱) واژه‌آرایی: خویش - بیگانه در بیت تکرار شده‌اند.
 ۲) ایهام: «دل تنگ» به دو معنی ۱- دل فشرده و کوچک ۲- دل غمگین دارای ایهام است * استعاره: «شکر» به جهت داشتن دل تنگ دارای جان‌بخشی و «چشمه نوش» استعاره از دهان محبوب است.
 ۳) اغراق: آسمان آبی (با آن همه عظمت) کمترین گوشه و کمترین جایگاه چله‌نشینی بر درگاه ماست.
 ۴) تلمیح: بیت به داستان عاشقانه «لیلی و مجنون» تلمیح دارد. (سؤال ترکیبی)
 ابیات فاقد آرایه‌های دیگر هستند.

۴۵. گزینه ۳ درست است.

سجع‌های هر گزینه و ارزش موسیقایی هریک عبارت‌اند از:

۱) بی‌شمار / بسیار (سجع مطرف: ارزش متوسط) نمایش / آسایش (سجع مطرف: ارزش متوسط)
 ۲) جنبش / کشش (سجع مطرف: ارزش متوسط) طرب / طلب (سجع متوازی: ارزش عالی) قلب / قالب (سجع مطرف: ارزش متوسط) زمام / عنان (سجع متوازن: ارزش ضعیف)
 ۳) بنهادم / بگشادم (سجع متوازی: ارزش عالی) غربت / کربت (سجع متوازی: ارزش عالی) انبان / افزار (سجع متوازن: ارزش ضعیف)
 ۴) شده / کشته (سجع مطرف: ارزش متوسط) قندهار / عطار (سجع مطرف: ارزش متوسط) (درس ۶)

۴۶. گزینه ۱ درست است.

واژه‌های قافیه، نوع سجع و جناس در آن‌ها:

۱) خور / بر: سجع متوازی (بدون در نظر گرفتن حرف الحاقی) - فاقد جناس (اختلاف در صامت و مصوت)
 ۲) گل / دل: سجع متوازی - جناس ناهمسان اختلافی

۳) باب / آب: سجع متوازی (بدون در نظر گرفتن حرف الحاقی) - جناس ناهمسان افزایشی

۴) مست / دست: سجع متوازی - جناس ناهمسان اختلافی (سؤال ترکیبی از درس ۶)

۴۷. گزینه ۴ درست است.

در همه ابیات غیرپاسخ، حالت شادی و نشاط درونی شاعر به خواننده منتقل می شود در صورتی که در بیت گزینه پاسخ شاعر با نرمی و ملایمت به پند و اندرزگویی پرداخته است. (ص ۲۲)

۴۸. گزینه ۲ درست است.

در همه ابیات غیرپاسخ، فضای شادی و نشاط عاشقانه، همراه وزن شاد و طربانگیز تکرار چهاربار (-UU-) به چشم می خورد. درحالی که در گزینه پاسخ، با غم و اندوه فراق همراه شده است. (ص ۲۳)

۴۹. گزینه ۳ درست است.

وزن گزینه پاسخ چهار بار (-U-) است که وزنی و فاقد لحن روایی - داستانی.

وزن ابیات دیگر عبارت است:

۱) چهار بار (-UU-) و ۲ و ۴) دوبار (-UU-) فعولن

توجه: اوزان گزینه های غیرپاسخ معمولاً برای اشعار روایی مورد استفاده قرار می گیرد. (درس ۲)

۵۰. گزینه ۱ درست است.

موارد خواسته شده در سؤال در هر گزینه عبارت است از:

الف) (ی: مصوت) (و: مصوت)

ب) (ی: مصوت) (و: صامت) (ه: مصوت)

پ) (ی: مصوت) (و: صامت)

ت) (ی: صامت) (ه: مصوت)

ث) (و: مصوت) (ه: صامت) (درس ۵)

۵۱. گزینه ۱ درست است.

تقطیع هجایی هر گزینه عبارت است از:

۱) فِک ر ب سی گش ت ن شا نش ن دید
- U U - - U U - - U -

۲) ت گو یی د گو شم ب را وا ز اوست
- U - - U - - U -

۳) د تا می ش دن دی ب ر تَخ ت اوی
- U - - U - - U -

۴) خ رد دس ت گی رد ب هر ک س رای
- U - - U - - U - (ص ۵۰)

۵۲. گزینه ۲ درست است.

وزن هر گزینه عبارت است از:

۱) (-U-)(۳×-U-)

۲) (-U-)(۴×-U-)

۳) (-U-)(۴×-U-)

۴) (-UU-)(۴×-U-) (ص ۵۱)

۵۳. گزینه ۳ درست است.

در ابیات غیرپاسخ به «بی اختیاری فرد (عاشق)» اشاره شده است درحالی که در گزینه پاسخ «درد و رنج بسیار در فراق معشوق» بیان شده است. (سؤال ترکیبی)

۵۴. گزینه ۴ درست است.

مفهوم بیت مورد سؤال «نکوهش وابستگی به جاه و مقام و خودبزرگ بینی ناشی از آن است.»
مفهوم ابیات دیگر عبارت‌اند از:

- (۱) توصیه به داشتن فروتنی و وقار
(۲) ارزشمندی کردار و گفتار نیک و تطابق آن‌ها
(۳) تحذیر از زهد و ریای جاهلانه
(۴) تحذیر از غرور ناشی از جاه و مقام (ص ۵۸)

۵۵. گزینه ۳ درست است.

در همه ابیات غیر پاسخ به «ارزشمندی حفظ وفاداری در پیمان» تأکید شده است. اما در گزینه پاسخ مفهوم منفی «تأپاداری جاه و مقام افراد و دست‌به‌دست شدن آن توسط افراد دیگر» و مفهوم مثبت «جانشینی مناسب افراد» قابل درک است. (سؤال ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۶. گزینه ۲ درست است.

کنش وابسته به آگاهی آدمی است، به گونه‌ای که بدون آگاهی انجام نمی‌شود. مانند، سخن گفتن که یک کنش است و اگر ما آگاهی خود را نسبت به کلمات و معانی آن‌ها از دست بدهیم، از گفتار باز می‌مانیم و همیشه براساس آگاهی درست صورت نمی‌گیرد و گزینه (۳) هدفدار بودن کنش را نشان می‌دهد. (درس ۱ - فصل ۱، ص ۴)

۵۷. گزینه ۴ درست است

برخی از پیامدهای کنش، به اراده افراد انسانی؛ یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته است. (واژه اغلب در گزینه ۴ نادرست است).
(درس ۱ - فصل ۱، ص ۷)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

کنش‌های اجتماعی تنها در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد بلکه ممکن است بدون حضور فیزیکی دیگران باز هم کنش ما اجتماعی باشد، مانند سارقی که در نیمه‌شب با در نظر گرفتن پلیس در ذهن خود از دیوار خانه‌ای پایین می‌آید و کنش او با وجود آنکه تنها است ولی اجتماعی محسوب می‌شود. دورکیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می‌کند.
(درس ۲ و ۵ - فصل ۱، ص ۱۱ و ۴۲)

۵۹. گزینه ۲ درست است.

- ارزش‌ها از جنس هدف و مقصود و هنجارها از جنس وسیله و روش رسیدن به ارزش‌ها هستند.
- هنجار اجتماعی، شیوه انجام کنش اجتماعی است که موردقبول افراد جامعه قرار گرفته است. (درس ۲ - فصل ۱، ص ۱۳)

۶۰. گزینه ۳ درست است.

پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و از آنجا که افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی معنادار هستند. (درس ۲ - فصل ۱، ص ۱۴)

۶۱. گزینه ۴ درست است.

- (۱) تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی - تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی
(۲) تأثیر جهان اجتماعی بر جهان ماوراء طبیعی - تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی
(۳) تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی - تأثیر جهان اجتماعی بر جهان ماوراء طبیعی
(۴) تأثیر جهان اجتماعی بر جهان طبیعی - تأثیر جهان ماوراء طبیعی بر جهان اجتماعی (درس ۳ - فصل ۱، ص ۲۶)

۶۲. گزینه ۱ درست است.

عده‌ای از جامعه‌شناسان معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می‌کنند، یعنی همه آن‌ها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوتشان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از درون کودکی تا مراحل بزرگسالی پیدا می‌کند. این عده نگاه خطی به تاریخ بشر دارند. در این دیدگاه همه جوامع در یک خط قرار می‌گیرند و بعضی از آن‌ها در این مسیر واحد پیشرفته‌تراند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفته، عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحاظ تاریخی عقب مانده‌اند باید جوامع پیشرفته را الگوی حرکت خود قرار دهند. (درس ۵ - فصل ۱، ص ۴۲ و ۴۳)

۶۳. گزینه ۲ درست است.

عبارات موجود در صورت سؤال به ترتیب بیانگر: قفس آهنین - غلبه کنش های عقلانی معطوف به اهداف دنیوی - زوال عقلانیت ذاتی - بسط و توسعه عقلانیت ابزاری هستند. (درس ۶ - فصل ۱، ص ۵۲ و ۵۳)

۶۴. گزینه ۴ درست است.

ارزش هایی که مردم یک جامعه از آن جانبداری می کنند و رعایت آن ها را لازم می دانند اما در عمل ممکن است برخی از آن ها را نادیده بگیرند، قلمرو آرمانی جهان اجتماعی را شکل می دهد و ارزش هایی که مردم به آن عمل می کنند، قلمرو واقعی جهان اجتماعی را می سازد. قلمرو آرمانی و واقعی جهان اجتماعی به روی یکدیگر گشوده اند و مرز آن ها بر اساس عمل مردم تغییر می کند. هر اندازه مردم مطابق ارزش ها عمل کنند، به همان اندازه آرمان ها وارد قلمرو واقعی جهان اجتماعی می شوند. (درس ۷ - فصل ۱، ص ۵۶)

۶۵. گزینه ۲ درست است.

علوم تجربی توان دآوری درباره فنون و روش های اجرایی را دارند. مثلاً درست یا نادرست بودن شیوه مداوای بیماران را می توان با روش های تجربی شناخت. (درس ۷ - فصل ۱، ص ۵۸)

۶۶. گزینه ۲ درست است.

عبارات موجود در صورت سؤال به ترتیب بیانگر مفاهیم: نهاد اجتماعی - پدیده های تکوینی - فرهنگ عمومی - پدیده های اجتماعی هستند. - مجموعه ای از عقاید، ارزش ها، هنجارها و نمادهایی است که برای رفع نیازهای معینی از افراد و جهان اجتماعی اختصاص پیدا می کند ← نهاد اجتماعی

- پدیده هایی که به واسطه ارتباطی که با زندگی انسان دارند؛ به جهان اجتماعی راه می یابند ← پدیده های تکوینی

- شیوه زندگی گروهی از انسان ها است که سالیان متمادی با یکدیگر زندگی می کنند ← فرهنگ عمومی

- به کنش های اجتماعی و پدیده های آن می گویند ← پدیده های اجتماعی

(درس ۲، ۳، ۴ - فصل ۱ - ص ۲۳، ۲۷، ۳۴ و ۱۳)

۶۷. گزینه ۴ درست است.

هنجارها و نمادها برحسب شرایط، در زمینه های مختلف قابل تغییراند و تغییر برخی از آن ها تا زمانی که به تغییر لایه های عمیق منجر نشود، موجب تحول و تغییر بنیادین جهان اجتماعی نمی شود.

کلمه اغلب در گزینه ۲ نادرست است. (درس ۴ - فصل ۱، ص ۳۴)

۶۸. گزینه ۳ درست است.

وضو گرفتن ← فردی و بیرونی

تخیل کردن ← فردی و درونی

سلام کردن ← اجتماعی و بیرونی

ادراک ← فردی و درونی (درس ۲ - فصل ۱، ص ۱۱)

۶۹. گزینه ۱ درست است.

رفتار انسان برخلاف سایر موجودات ناآگاهانه و غریزی نیست. (آگاهانه و ارادی است). (درس ۵ - فصل ۱، ص ۴۰)

۷۰. گزینه ۱ درست است.

عدالت اجتماعی: ذهنی و کلان

مراقبت از سالمندان: عینی و کلان

تصور من از رتبه کنکور سراسری: خرد و ذهنی

راهپیمایی روز قدس: کلان و عینی (درس ۴ - فصل ۱، ص ۳۱ و ۳۲)

تاریخ (۱)

۷۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه درست:

در انتخاب موضوع پژوهش لازم است که هر پژوهش مسئله تازه‌ای را بررسی کند و موضوع باید دارای اثر و فایده باشد. بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) در شناسایی منابع: پژوهشگر پس از شناسایی منابع و اسناد تحقیق، میزان اعتبار، دقت و صحت آن‌ها را ارزیابی می‌کند؛ مانند بررسی سابقه نویسندگان منابع.

(۳) در این مرحله اسناد و مدارک مورد بررسی قرار می‌گیرند؛ مانند کار کارآگاهان پلیس.

(۴) در این مرحله اطلاعات مربوط، تنظیم و دسته‌بندی می‌شود. (درس ۱ - ص ۶)

۷۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه درست:

در دوره اشکانیان گاه‌شماری‌های بابلی سلوکی و اوستایی متداول بوده است. در دوره ساسانیان گاه‌شماری اوستایی که گاه‌شماری دینی زرتشتیان بوده است استفاده می‌شده است. اسامی و روزها براساس نام ایزدان و فرشتگان بوده است. در تقویم هجری شمسی که اکنون از سال ۱۳۰۴ ماه استفاده می‌کنیم نام ماه‌ها براساس نام ایزدان و فرشتگان است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) از تقویم مادها زیاد در کتاب مطلبی نمی‌بینیم.

(۲) در مورد تقویم هخامنشیان و تقویم بابلی، هر سه سال ۱ ماه افزوده می‌شده است.

(۳) از گاه‌شماری مادها و اجرای روزهای اضافی سال ۳۶۰ روزه مطلبی نداریم. (درس ۲ - ص ۱۴، ۱۵، ۱۹)

۷۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه درست:

باستان‌شناسی و علم تاریخ، ارتباط تنگاتنگی دارند. از یک‌سو، باستان‌شناسان از نوشته‌های مورخان برای شناسایی، کشف و مطالعه آثار و مکان‌های تاریخی بهره می‌برند و از سوی دیگر نتایج کاوش‌های باستان‌شناسان، منبع ارزشمندی برای تحقیقات مورخان به‌شمار می‌رود.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) تعریف باستان‌شناسی و علم تاریخ با عبارت آورده‌شده، تفاوت دارد.

(۲) شناسایی و کشف آثار باستانی یکی از مراحل کار باستان‌شناسان است.

(۴) فقط درباره کمک باستان‌شناسی به مرحله اول کار باستان‌شناسان است. (درس ۳ - ص ۲۷)

۷۴. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه درست:

شیوه حکومتی حمورابی مبتنی بر قدرت و اختیارات فراوان پادشاه و اطاعت کامل حاکمان ولایات از او بود.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) مربوط به قدرت در حکومت سومری‌ها است.

(۲) به‌جز بحث آزادی مربوط به حکومت سارگن پادشاه آکدی است.

(۴) کارگزار، وزیر حکومت در مصر باستان، بود که مسئولیت اداره امور مالی، مالی و قضایی را برعهده داشت. (درس ۴ - ص ۳۷)

۷۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه درست:

حدود ۱۵۰۰ سال قبل میلاد، دسته‌هایی از آریایی‌ها به شمال‌غرب هند وارد شدند و مدت‌ها به‌صورت پراکنده می‌زیستند - داریوش بزرگ از شمال‌غرب وارد هند شد - بعد اسکندر حمله کرد - سپس یکی از فرماندهان هندی به‌نام «چندراگوپتا» برضد یونانیان شورش کرد و سپس سلسله موری را تأسیس کرد.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۲) شورش «چندراگوپتا» بعد از حمله یونانیان بوده است.

(۳) تأسیس سلسله موری بعد از اسکندر و شورش چندرا بود.

(۴) مهاجرت آریایی‌ها از اولین رویدادهای تاریخ هندوستان قبل از وقایع ذکرشده است. (درس ۵ - ص ۴۳ و ۴۵)

۷۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه درست:

تمدن میسنی از اقوام بیابانگردی که از دشت‌های اروپای شرقی به شبه‌جزیره یونان آمدند شکل گرفت و تمدن مینوسی در جزیره کرت در جنوب یونان کشف شده است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) جزیره کرت درست است و از دشت‌های اروپای شرقی آمده بودند.

(۲) کرت در جنوب یونان است. یونان خودش قسمتی از بالکان بوده و از دشت‌های اروپای شرقی آمده بودند.

(۳) شبه‌جزیره بالکان در جنوب اروپا است و یونان بخش جنوبی آن است؛ شبه‌جزیره ایتالیا برای تأسیس تمدن روم می‌باشد. (درس ۶ - ص ۵۱)

۷۷. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه درست:

پنج ستون از سنگ‌نوشته بیستون، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ می‌پردازد - سنگ‌نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم است که شرح جنگ‌های این پادشاه با رومیان بازگو می‌کند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) شاپور یکم با یونان جنگ نداشته است - سال‌های اول حکومت داریوش است.

(۲) کعبه زرتشت از آثار دوران ساسانی است نه هخامنشی - جنگ یونان و روم در این سنگ‌نوشته نیست.

(۴) درگیری پادشاهان با مزدک در این سنگ‌نوشته نمی‌باشد - فتح جزیره‌های یونانی، سال‌های آخر حکومت داریوش است. (درس ۷ - ص ۶۸)

۷۸. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه درست:

مردمانی حدود ۱۲ هزار سال پیش شروع به کشت گیاهانی مانند گندم و جو و اهلی کردن جانورانی مثل بز و گوسفند کردند. این اقدام به منزله ورود انسان از دوره شکار و گردآوری خوراک به دوره یک‌جانشینی و تولید خوراک در فلات ایران است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) توسعه صنایع بعد از تشکیل روستاها بود.

(۲) اهلی کردن حیوانات و کشت گیاهان سبب یک‌جانشینی شد.

(۴) ساخت ابزار شکار از سنگ و چوب و استخوان بیشتر برای دوران شکار و گردآوری خوراک بود. (درس ۸ - ص ۷۳)

۷۹. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه درست:

مفرغ‌های لرستان، از بهترین نمونه از صنعت و هنر فلزکاری در ایران به‌شمار می‌روند. جیرفت و تپه یحیی در استان کرمان، از مراکز مهم تولید و صدور سنگ صابون به مناطق دور و نزدیک بوده‌اند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) تل‌ابلیس و دشت شهداد مراکز تولید و صدور سنگ صابون نبوده‌اند.

(۲) در بافت آثاری از معادن مس یافت شده است مرکز تولید و صدور نبوده است.

(۳) چکش‌کاری بر روی رگه‌های طبیعی مس بهترین نمونه صنعت و هنر فلزکاری نبوده و شهداد هم مرکز تولید و صدور سنگ صابون نبوده است. (درس ۸ - ص ۷۴)

۸۰. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه درست:

در جوامع باستانی فلات ایران، زنان موقعیت اجتماعی ممتازی داشتند و دارای قدرت و نفوذ فراوان بودند. زنان در کارهای مهم اجتماعی، نقش اساسی و تعیین‌کننده داشته‌اند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

- (۱) پیکره‌های گلی دلالت بر احترام و تقدس آن‌ها دارد نه موقعیت اجتماعی.
- (۳) زنان رومی نسبت به زنان یونانی آزادتر بودند.
- (۴) به‌طور کلی این خصوصیات برای مردم مصر است نه زنان ایرانی. (درس ۸ - ص ۷۹)

جغرافیای ایران

۸۱. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه درست:

- مطالعه سابقه، پیشینه مسئله و نتایج پژوهش دیگران، مورد نیاز پژوهشگر است و این کار در گام اول مرحله «طرح سؤال و بیان مسئله» انجام می‌شود.
- بررسی گزینه‌های نادرست:
- (۱) گام دوم، تدوین فرضیه می‌باشد و پژوهشگر با توجه به مسئله خود، پیشنهادها و خبرهای اولیه را در چارچوب پژوهش خود را ارائه می‌دهد. (ص ۱۰)
 - (۳) جغرافی‌دان برای مطالعه و پاسخگویی به سؤالات خود به اطلاعات نیاز دارند. آن‌ها تلاش می‌کنند اطلاعات لازم را از منابع و روش‌های مختلف به‌دست بیاورند. (ص ۱۱)
 - (۴) پژوهشگر در گام پنجم، با توجه به نتایج تحلیل و تجزیه اطلاعات، پاسخ مسئله را پژوهشگر در می‌یابد. (ص ۱۲)
- (درس ۲ - ص ۱۰ تا ۱۲)

۸۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه درست:

- تنوع آب‌وهوایی ایران در نوع تولیدات کشاورزی، محیط زیست و در نهایت پیشرفت کشور ما مؤثر است و این در موقعیت ریاضی یا مطلق مورد بررسی قرار می‌گیرد. (ص ۱۴)
- بررسی گزینه‌های نادرست:
- (۱) در موقعیت سیاسی محل قرار گرفتن کشور با سایر پدیده‌های طبیعی و انسانی پیرامون بررسی می‌شود. (ص ۲۱)
 - (۲) در موقعیت نسبی قرار گرفتن ایران در مجاورت خلیج فارس، دریای عمان، تنگه هرمز و دریای خزر مورد توجه است. (ص ۱۷)
 - (۳) در موقعیت‌های ذکر شده، بحث موقعیت اقتصادی نیست. (درس ۳ - ص ۱۴، ۱۷، ۲۱)

۸۳. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه درست:

- جغرافی‌دان با هدف توسعه یک شهر، مسائل زیر را طرح و مطالعه می‌کند.
- الف) تهیه نقشه شهر (نقشه‌خوانی)
- ب) مطالعه بافت جمعیت شهر (جغرافیای جمعیت)
- پ) مطالعه میزان منابع آب شهری (جغرافیای آب‌ها)
- (۱) بررسی شکل‌گیری مناطق مسکونی و جلوگیری از فرسایش خاک جزء این قسمت مطالعه نمی‌باشد.
 - (۲) مطالعه جمعیت جوان و کارآمد و جلوگیری از گسترش فیزیکی شهر، مطالب این بخش درس نیست.
 - (۴) مطالعه شیب هر شهر در قسمت روابط متقابل انسان و طبیعت بررسی می‌شود و جمعیت مثبت و منفی هم در این قسمت بررسی نمی‌شود. (درس ۱ - ص ۷)

۸۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی گزینه درست:

- علل پیدایش جلگه‌ها: ساختمان زمین، مقاومت سنگ، عمق آب و تراکم آبرفت از مهم‌ترین علل پیدایش جلگه‌ها است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) زیرا حرکات دریا و طغیان رودخانه‌ها از علل تغییردهنده جلگه‌ها است.
 - (۳) زیرا انباشت حاصل از فرسایش از علل پیدایش جلگه‌ها نیست.
 - (۴) زیرا فقط ساختمان زمین از علل پیدایش جلگه‌ها است؛ موارد دیگر از علل تغییر طبیعی و انسانی جلگه‌ها هستند. (درس ۴ - ص ۳۲)

۸۵. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه درست:

توده هوای مرطوب موسمی ← در دوره گرم از اقیانوس هند به ایران نفوذ می کند و موجب باران های سیلابی در جنوب شرق ایران می شود.

توده هوای سودانی ← گاهی در دوره سرد سال رطوبت دریای سرخ را به کشور می آورد و باعث بارندگی می شود.

بررسی گزینه های نادرست:

(۲) توده هوای مرطوب غربی از دریای مدیترانه و اقیانوس اصلی می آید.

(۳) توده هوای گرم و خشک از سمت عربستان می آید و افزایش دما دارد.

(۴) توده هوای مرطوب غربی از دریای مدیترانه و اقیانوس اطلس می آید و موجب برف و باران می شود. (درس ۵ - ص ۴۰)

۸۶. گزینه ۲ درست است.

عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به دو گونه است:

- درک توان ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها

- نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته ها

بررسی گزینه های نادرست:

(۱) انسان و محیط دو عامل مهم در علم جغرافیا است. محیط طبیعی، مجموعه ای متعادل است. با ورود انسان، زمینه های تغییر

در محیط فراهم می شود. (که بیانگر روابط متقابل انسان با محیط است) (ص ۷)

(۳) دید ترکیبی یعنی: مطالعه همه جانبه و جامع پدیده ها با تمام ویژگی های آن در یک مکان. (ص ۷)

(۴) بسیاری از فعالیت های انسانی در محل معینی انجام می شود که آن را مکان می نامند. (ص ۴) (درس ۱ - ص ۴، ۵، ۷)

۸۷. گزینه ۳ درست است.

فرضیه های پژوهشگر به میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس او بستگی دارد؛ تدوین فرضیه گام دوم پژوهش است.

پرسش نامه، مصاحبه و مشاهده از جمله ابزارهای گردآوری اطلاعات میدانی است.

بررسی گزینه های نادرست:

(۱) تجزیه و تحلیل در گام چهارم پژوهش و پردازش اطلاعات آغاز می شود.

(۲) مورد بررسی قرار دادن پژوهش دیگران در گام اول طرح سؤال و بیان مسئله انجام می شود.

(۴) جابجایی جواب سؤال درست است. (درس ۲ - ص ۱۰، ۱۱)

۸۸. گزینه ۱ درست است.

ایران با همسایگانش حدود ۸۷۵۵ کیلومتر، مرز مشترکی سیاسی دارد و با ۱۵ کشور مرز خشکی یا آبی دارد. ایران طولانی ترین

مرز را با عراق و کوتاه ترین مرز با ارمنستان است.

بررسی گزینه های نادرست:

(۲) طولانی ترین با عراق و کوتاه ترین با ارمنستان است.

(۳) مجاورت با دریاچه ها به تنهایی مرز دریایی ایران نیست دریاهای خلیج و ... هم مرز دریایی می باشد.

(۴) ۱/۶۴۸/۱۹۵ کیلومتر مربع وسعت ایران است نه اندازه مرزهای آن. (درس ۳ - ص ۲۰)

۸۹. گزینه ۴ درست است.

با توجه به نقشه پراکندگی ناهمبازی ها در ایران، می توان تقسیماتی را در آن تشخیص داد:

(الف) سرزمین های کوهستانی که اغلب بیش از هزار متر از سطح دریاهای آزاد ارتفاع دارند.

(ب) سرزمین های پست و هموار که شامل دشت ها در نواحی داخلی و جلگه های کم ارتفاع در سواحل دریاهای می شوند.

بررسی گزینه های نادرست:

(۱) منطقه کوهستانی آذربایجان خود جزء سرزمین های کوهستانی است.

(۲) منطقه کوهستانی البرز جزء زیرمجموعه ناحیه کوهستانی می باشد.

(۳) دشت ها و جلگه ها از زیر مجموعه سرزمین های پست و هموار هستند. (درس ۴ - ص ۲۴)

۹۰. گزینه ۳ درست است.

علت‌های تنوع آب‌وهوایی کشور را می‌توان در سه عامل جغرافیایی مورد بررسی قرار داد:

۱- موقعیت جغرافیایی

۲- میزان ارتفاع و جمعیت کوهستان‌ها

۳- ورود توده‌های هوا به کشور

بنابراین:

گزینه ۳ که عرض جغرافیایی را مطرح می‌کند اضافه می‌باشد و نادرست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱- موقعیت جغرافیایی - ورود توده‌های آب‌وهوایی از علل می‌باشد.

۲- میزان ارتفاع و موقعیت جغرافیایی هم از علل تنوع است.

۴- ورود توده‌های آب‌وهوایی و موقعیت جغرافیایی درست است. (درس ۵ - ص ۳۷، ۳۹)

منطق

۹۱. گزینه ۳ درست است.

ذهن انسان به صورت طبیعی براساس قواعدی می‌اندیشد (ردّ گزینه ۱) ذهن همواره در معرض خطا است ولی معمولاً خطا در تعریف اصطلاحات دشوار و استدلال‌های پیچیده بروز می‌کند نه در هر نوع تعریف و استدلالی (ردّ گزینه ۲) ارزیابی اندیشه‌های فلسفی یکی از کارکردهای دانش منطق است، نه تنها کارکرد آن. (ردّ گزینه ۴) (درس ۱)

۹۲. گزینه ۱ درست است.

گزینه ۱ نادرست است؛ زیرا تصدیق به سبب آن که در آن دآوری صورت می‌گیرد با وجود و واقعیت مرتبط است و فقط برخی تصدیق‌ها نیازمند استدلال هستند و نه هر تصدیقی. باید دانست تصور با معنا مرتبط است نه تصدیق. (درس ۱)

۹۳. گزینه ۳ درست است.

در گزینه ۳، هر سه مورد، دلالت التزامی است. دل شکسته، کنایه از غمگین و ناراحت بودن است. سنگی، کنایه از آنکه با سخنی یا رفتاری و زخمی کردن دیگران، یعنی آنان را دچار ناراحتی کنی.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) دانشگاه (دلالت مطابقی)، آموزش (دلالت التزامی) و آزمون‌های پایانی (دلالت مطابقی) است.

۲) شهر و خیابان (دلالت تضمنی) است. شهر دومی کنایه از مردم شهر بوده (دلالت التزامی) است.

۴) مدرسه که بار اول و دوم آمده (دلالت مطابقی) و برای بار سوم (دلالت التزامی) است. (درس ۲)

۹۴. گزینه ۴ درست است.

این هدیه قیمت ندارد، مغالطه اشتراک لفظ است؛ زیرا مشخص نیست مراد از قیمت نداشتن بسیار باارزش بودن آن است یا بی‌ارزش بودن آن.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) می‌تواند توسل به معنای ظاهری باشد. کلاس درس یا اعتبار و کلاس داشتن؟

۲) می‌تواند مغالطه نگارشی کلمات به‌شمار رود. (در بند/ در بند)

۳) مغالطه بزرگنمایی است. (درس ۲)

۹۵. گزینه ۱ درست است.

القاب و عناوین را چون می‌توان مصادیق متعدد برایشان تصور کرد، کلی‌اند. مفاهیم قهرمان شهر، کتاب من، اسب رستم (کلی) کعبه، جنگل ابر، جامعه بشری، جنگ چالدران و این میز کلاس (جزئی) هستند. (درس ۳)

۹۶. گزینه ۲ درست است.

مرتب ساختن معلومات برای کشف مجهول، تعریف تفکر و اعمّ بوده و شامل استدلال هم می‌شود لذا مانع نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) بی‌ربط است (نه جامع نه مانع) چون تعریف، پاسخ به چیستی‌ها است و نه چراها.
 (۳) بی‌ربط است (نه جامع نه مانع) چون تعریف از تصورات معلوم بهره می‌برد، نه تصدیق‌ها.
 (۴) این تعریف اخص بوده و فقط یک نوع تعریف (تعریف با ذکر مصادیق) را شامل می‌شود و لذا جامع نیست. (درس ۴)
- ۹۷. گزینه ۱ درست است.**

رابطه دو مفهوم وجود و جسم عموم و خصوص مطلق است و رابطه سفید و رنگ نیز عموم و خصوص مطلق است.
 ردّ گزینه‌ها:

- (۲) رابطه دو مفهوم تساوی است.
 (۳) رابطه دو مفهوم عموم و خصوص من‌وجه است.
 (۴) رابطه دو مفهوم تباین است. (درس ۳)

۹۸. گزینه ۴ درست است.

گزینه ۴ تعریف است، اما گزینه‌های ۱، ۲ و ۳ قضیه یا استدلال‌اند نه تعریف. تعریف، اولاً چند تصور است ثانیاً به صورت جمله خبری بیان تأکید. (درس ۱ و ۴)

۹۹. گزینه ۲ درست است.

گزینه ۲ درست است؛ زیرا رابطه «الف» با «ب» رابطه عموم و خصوص مطلق است هر انسانی حیوان است و رابطه «الف» و «ب» با «پ» رابطه عموم و خصوص من‌وجه است. بعضی حیوانات و برخی انسان‌ها سفیداند (عموم و خصوص من‌وجه).
 بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) اگر چه رابطه توپ و جسم، عموم و خصوص مطلق است اما هر دو با وجود، رابطه عموم و خصوص مطلق دارند نه عموم و خصوص من‌وجه.
 (۳) رابطه انسان با بیهوش، عموم و خصوص من‌وجه است و نمی‌تواند رابطه انسان با دانش‌آموز، عموم و خصوص من‌وجه باشد بلکه مطلق است.
 (۴) دارای اضلاع با شکل و مثلث، رابطه عموم و خصوص مطلق دارد؛ نه عموم و خصوص من‌وجه. (درس ۳)

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

گزینه ۱ در مورد استدلال استقرائی قوی، صادق است. گزینه ۲ مربوط به قیاس است. گزینه ۳ مربوط به استدلال تمثیلی است. استقرا، مبنای روش تحقیق علوم تجربی است ولی راستی‌آزمایی فرضیه‌ها برعهده استنتاج بهترین تبیین است. (درس ۵)

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

گزینه‌های ۱، ۳، ۴ جمله‌های انشایی هستند و قضیه به‌شمار نمی‌روند. «اگر در نگشایی ز ره بام در آیم» قضیه شرطی است. (درس ۶)

۱۰۲. گزینه ۱ درست است.

بررس گزینه درست:

گاهی سور و کمیت قضیه بیان می‌شود ولی گاهی بیان نمی‌شود ولی همان منظور را می‌رساند:
 در منطق سور «هر» با «نیست» نمی‌آید بنابراین می‌بایست قضیه را به‌صورت بعضی گردها گردو نیستند یا بعضی گردها گردو هستند تغییر دهیم.

- ظلم خوشایند نیست ← هیچ ظلمی خوشایند نیست.
 - حتی یک‌نفر نیامد ← هیچ کس نیامد.
 - مثلث شکل سه ضلعی است ← هر مثلثی شکل سه ضلعی است.
- (درس ۶)

۱۰۳. گزینه ۲ درست است.

گزینه ۲ «او» به قرینه معنوی حذف شده و تصویری جزئی است که در این قضیه موضوع قرار گرفته است (قضیه شخصی).
 گزینه ۱ اصلاً قضیه نیست جمله امری و انشایی است.
 در گزینه ۴ شلوغ‌ترین شهر جهان، موضوع کلی و قضیه محصوره است. (درس ۶)

۱۰۴. گزینه ۳ درست است.

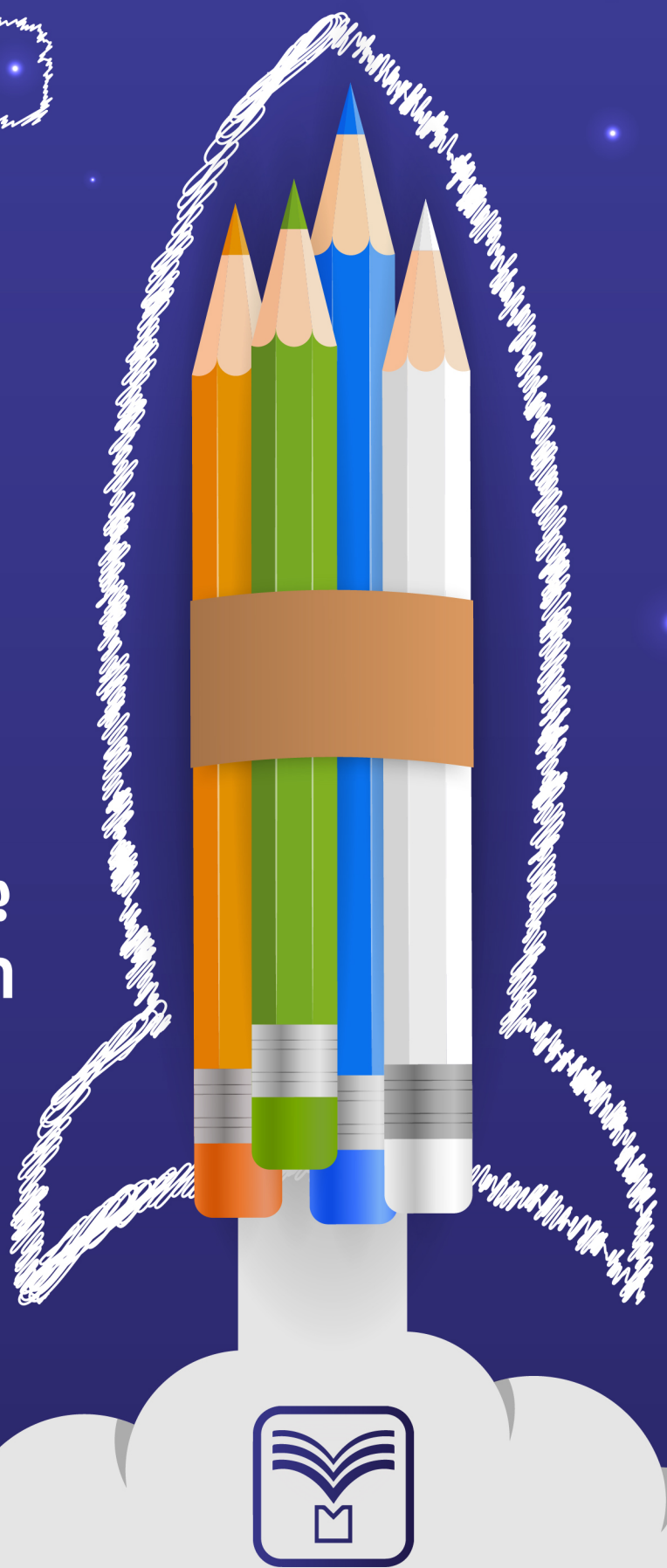
آنکه داناست (موضوع) و توانا است (محمول) است که در ابتدای جمله آمده است. در بقیه گزینه‌ها ابتدا موضوع و سپس محمول آمده است. معمولاً موضوع پیش از محمول می‌آید. (درس ۶)

۱۰۵. گزینه ۱ درست است.

سور صرفاً دامنۀ مصادیق موضوع را نشان می‌دهد نه محمول را. (درس ۶)

به امید رایتون
sanjeshine.com

درمدار
آزمونیتون

درمدار
کنکوریتون

درمدار
امتحانیتون

.....

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان بخش آموزش کشور

سانجشاینه

مجموعه فیلم‌های آموزشی
ویژه پایه‌های دهم، یازدهم، دوازدهم و داوطلبان کنکور

ریاضی - تجربی